Національний університет
«Острозька академія»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Голова Приймальної комісії
Національного університету
«Острозька академія»

_____ І. Д. Пасічник

«29» березня 2021 року

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 035 «ФІЛОЛОГІЯ», 035.01 «УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА»

для вступників на навчання для здобуття ступеня **бакалавра**

Острог – 2021

Програма вступного випробування з української мови та літератури для вступників на навчання для здобуття ступеня бакалавра, які здобули раніше такий самий або вищий ступінь (рівень) вищої освіти або здобувають його не менше одного року та виконують у повному обсязі індивідуальний навчальний план. Укладачі – Ірина РАБЧУК, Віталій МАКСИМЧУК. Острог: НаУОА, 2020.

Програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри української мови і літератури (Протокол № 9 від 16 березня 2021 року)

Завідувач кафедри української
мови і літератури Олександра ВІСИЧ

Програма розглянута та схвалена на засіданні Приймальної комісії Національного університету «Острозька академія» (Протокол № 6 від 29 березня 2021 року)

Відповідальний секретар
приймальної комісії Юлія ХАРЧУК

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Програма вступного випробування з української мови та літератури має на меті виявити рівень компетентностей абітурієнта, визначених Державним стандартом освіти, чинною програмою для 11-річної школи та Програмою навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)».

Програму вступного випробування з української мови та літератури для вступників на навчання в НаУОА для здобуття ступеня бакалавра, які здобули раніше такий самий або вищий ступінь (рівень) вищої освіти або здобувають його не менше одного року та виконують у повному обсязі індивідуальний навчальний план, розроблено згідно з Програмою зовнішнього незалежного оцінювання, затвердженою наказом №696 Міністерства освіти і науки України від 26 червня 2018 року, а також відповідно до Програми курсу «Українська мова (за професійним спрямуванням)», затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 21 грудня 2009 року №1150.

Результати вступного випробування використовуватимуть під час формування рейтингового списку та конкурсного відбору вступників у межах ліцензованого обсягу.

ІІ. ПОРЯДОК СКЛАДАННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Вступне випробовування організовують відповідно до Положення про приймальну комісію Національного університету «Острозька академія» та Положення про організацію та проведення вступних випробувань у Національному університеті «Острозька академія» https://www.oa.edu.ua/ua/abiturijentovi/receiving_commission/polozhenya_pro_pruymalny_komisiy.

Вступне випробування відбувається в письмовій формі або з використанням комп'ютерної техніки та системи Moodle.

Вимоги до здібностей і підготовки вступників

Для успішного складання випробування абітурієнти мають вільно володіти державною мовою, пройти шкільні курси української мови й української літератури, а також вивчити впродовж навчання в ЗВО дисципліну «Українська мова (за професійним спрямуванням)».

Абітурієнт повинен:

– знати норми сучасної української літературної мови, класифікацію лексики за значенням, основні ознаки та засоби функційних стилів мовлення;

– правильно використовувати різні мовні засоби згідно з комунікативними намірами;

– логічно й послідовно висловлювати думки з дотриманням орфоепічних та орфографічних норм, використанням мовного багатства;

– уміти послуговуватися лексикографічними джерелами й іншою довідковою літературою для самостійного вдосконалення мовної культури;

– сприймати, відтворювати, редагувати та створювати наукові тексти професійного спрямування;

– складати різні типи документів, правильно добираючи мовні засоби, що репрезентують їх специфіку;

– знати видатні твори української літератури, розуміти їхнє ідейно-тематичне спрямування, особливості жанрової специфіки, композиційно-сюжетної структури, образної системи, мови й стилю;

– розуміти суспільне, історичне й естетичне значення літературного твору у зв'язку з історичними й історико-літературними умовами епохи;

– демонструвати обізнаність з основними фактами життєвого й творчого шляху українських письменників та особливостями розвитку літературного процесу в Україні;

– знати основні положення теорії літератури (родові, видові, жанрові особливості художньої літератури; тема, ідея, конфлікт, композиція, сюжет твору; літературний образ, характер; засоби творення комічного: гумор, іронія, сарказм, сатира, гротеск, бурлеск; епітет, метафора, порівняння, гіпербола, метонімія, антитеза, рефрен, алегорія; системи віршування, віршові розміри, рими, їх особливості).

ІІІ. НАВЧАЛЬНИЙ МАТЕРІАЛ, ВИНЕСЕНИЙ НА ВСТУПНЕ ВИПРОБОВУВАННЯ, ТА ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ

Українська мова

1. Мовне законодавство та мовна політика в Україні.
2. Поняття національної та літературної мови. Функції мови. Комунікативні ознаки культури мови. Типологія мовних норм.
3. Орфоепічні норми. Милозвучність української літературної мови. Основні правила наголошування слів. Види наголосу.
4. Орфографічні норми української мови. Принципи українського правопису. Правопис складних слів.
5. Правила написання слів іншомовного походження. Правила вживання великої літери. Правопис власних назв.
6. Лексика української мови з погляду активного й пасивного вживання. Загальновживана і спеціальна лексика. Суржик.
7. Джерела походження синонімів. Синонімія термінів. Антоніми, омоніми й пароніми, їхні різновиди. Міжмовні омоніми.
8. Термін та його ознаки. Типи термінів. Професіоналізми.
9. Фразеологія як наука. Фразеологізми, мовні штампи та кліше.
10. Граматичні категорії іменника. Нормативність уживання форм роду, числа й відмінка. Відмінювання іменників.
11. Прикметник. Ступенювання прикметників. Нормативність уживання форм вищого й найвищого ступенів.
12. Числівник. Категорії числівника. Особливості відмінювання. Займенник. Відмінювання займенників. Нормативність уживання.
13. Дієслово. Типи дієслівних основ. Категорії дієслова.
14. Дієприкметник. Дієприслівник. Нормативність уживання. Дієприкметниковий та дієприслівниковий звороти.
15. Дієслівні форми на *-но*, *-то*. Специфіка вживання дієслівних форм із постфіксом *-ся*.
16. Службові частини мови. Сполучник. Частка. Прийменник. Нормативність їхнього вживання.
17. Синтаксичні норми сучасної української мови. Порядок слів у реченні. Складні випадки синтаксичного керування й узгодження.
18. Поняття про пунктуацію. Пунктограма. Тире між підметом і присудком. Розділові знаки при звертаннях й однорідних членах речення.
19. Специфіка вставних і вставлених конструкцій, відокремлених членів речення. Розділові знаки при прямій мові та цитуванні.
20. Словотвірні норми української мови.
21. Головні ознаки й мовна специфіка наукового стилю. Жанри наукового стилю (анотація, стаття, відгук, рецензія, підручник, монографія). Науковий етикет.
22. Призначення й мовні особливості офіційно-ділового стилю.
23. Епістолярний стиль: ознаки, мовна специфіка.
24. Специфіка й мовні особливості художнього й публіцистичного стилів мовлення.
25. Ознаки розмовного стилю.

26. Спілкування як інструмент професійної діяльності. Форми колективного обговорення професійних проблем (збори, нарада, дискусія).

27. Риторика і мистецтво презентації. Види публічного мовлення.

28. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації.

29. Етикет службового листування. Типи листів.

30. Проблеми перекладу й редагування наукових текстів.

Українська література

1. Усна народна творчість.

Загальна характеристика календарно-обрядових, суспільно-побутових та родинно-побутових пісень.

Пісні Марусі Чурай. «Віють вітри, віють буйні», «Засвіт встали козаченьки».

Історичні пісні. «Ой Морозе, Морозенку», «Чи не той то хміль».

Тематика, образи, зміст народних дум і балад. «Дума про Марусю Богуславку». Балада «Бондарівна».

2. Давня українська література.

«Повість минулих літ» (уривки про заснування Києва, про помсту княгині Ольги). «Слово про похід Ігорів».

Григорій Сковорода. «De libertate», «Всякому місту – звичай і права…», «Бджола та Шершень».

3. Література кінця XVIII – початку XX ст.

Іван Котляревський. «Енеїда», «Наталка Полтавка».

Тарас Шевченко. «Катерина», «Кавказ», «Сон» («У всякого своя доля…»), «І мертвим, і живим, і ненародженним…», «Заповіт».

Пантелеймон Куліш. «Чорна рада».

Іван Нечуй-Левицький. «Кайдашева сім'я».

Панас Мирний «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» (1, 4 частини)

Іван Карпенко-Карий. «Мартин Боруля».

Іван Франко. «Захар Беркут», «Чого являєшся мені у сні?..», «Мойсей».

4. Література XX ст.

Михайло Коцюбинський. «Тіні забутих предків», «Intermezzo».

Василь Стефаник. «Камінний хрест».

Ольга Кобилянська. «Valse melancolique».

Леся Українка. «Contra spem spero!», «Лісова пісня».

Микола Вороний. «Блакитна Панна».

Олександр Олесь. «Чари ночі», «О слово рідне! Орле скутий!..»

Павло Тичина. «Пам'яті тридцяти», «О панно Інно», «Ви знаєте, як липа шелестить…».

Максим Рильський «У теплі дні збирання винограду…».

Микола Хвильовий. «Я (Романтика)».

Володимир Сосюра. «Любіть Україну!».

Валер'ян Підмогильний. «Місто».

Юрій Яновський. «Майстер корабля».

Остап Вишня. «Моя автобіографія», «Сом».

Микола Куліш. «Мина Мазайло».

Богдан-Ігор Антонич. «Різдво».

Олександр Довженко. «Зачарована Десна».

Андрій Малишко. «Пісня про рушник».

Василь Симоненко. «Ти знаєш, що ти – людина?», «Задивляюсь у твої зіниці…», «Лебеді материнства».

Василь Голобородько. «Наша мова».

Олесь Гончар. «Модри Камень».

Григір Тютюнник. «Три зозулі з поклоном».

Василь Стус. «Господи, гніву пречистого…».

Іван Драч. «Балада про соняшник».

Дмитро Павличко. «Два кольори».

Ліна Костенко. «Страшні слова, коли вони мовчать…», «Маруся Чурай».

5. Твори українських письменників-емігрантів.

Іван Багряний. «Тигролови».

Євген Маланюк. «Уривок з поеми».

6. Сучасний літературний процес (кінець XX – початок XXI ст.). Постмодернізм як літературне явище.

7. Теорія літератури.

Родові, видові, жанрові особливості художньої літератури.

Тема, ідея, конфлікт, композиція, сюжет твору.

Літературний образ, характер.

Засоби творення комічного: гумор, іронія, сарказм, сатира, гротеск, бурлеск.

Епітет, метафора, порівняння, гіпербола, метонімія, антитеза, рефрен, алегорія.

Системи віршування, віршові розміри, рими, їх особливості.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Українська мова

1. Бабич Н. Д. Практична стилістика і культура української мови : навч. посібник. Львів : Світ, 2003. 432 с.

2. Гриценко Т. Б. Українська мова за професійним спрямуванням : навч. посібник. Київ : ЦУЛ, 2010. 624 с.

3. Караман С. О., Копусь О. А., Тихоша В. І. Українська мова за професійним спрямуванням : навч. посібник. Київ : Літера ЛТД, 2013. 544 с.

4. Колоїз Ж. В., Березовська-Савчук Н. А. Українська мова професійного спілкування в аспекті теорії стилів та культури мовлення : практикум / за ред. проф. Колоїз Ж. В. Кривий Ріг : ФОП Маринченко С. В., 2019. 131 с.

5. Мацько Л. І., Сидоренко О. М., Мацько О. М. Стилістика української мови : підручник. Київ : Вища школа, 2003. 462 с.

6. Меженко Ю. С. Великий орфографічний словник сучасної української мови : 150 000. Донецьк : БАО, 2008. 1184 с.

7. Орфоепічний словник української мови : у 2 т. / укл. М. М. Пещак та ін. Київ : Довіра, 2001–2003. Т. 1., 2001. 955 с. Т. 2., 2003. 918 с.

8. Плющ М. Я., Бевзенко С. П., Грипас Н. Я. та ін. Сучасна українська літературна мова : підручник. Київ : Вища школа, 2009. 430 с.

9. Середницька А. Я., Куньч З. Й. Українська мова за професійним спрямуванням : навч. посібник. Київ : Знання, 2012. 215 с.

10. Словник фразеологізмів української мови / уклад. В. М. Білоноженко та ін. Київ : Наукова думка, 2003. 1104 с.

11. Сучасна українська літературна мова : підручник / за ред. А. П. Грищенка. Київ : Вища школа, 2002. 439 с.

12. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник. Київ : Алерта, 2019. 640 с.

13. Ющук І. П. Українська мова. Київ : Либідь, 2004. 640 с.

Українська література

1. Авраменко О. М. Українська література : міні-конспекти. Київ : Грамота, 2019. 176 с.

2. Авраменко О. М. Українська література. Хрестоматія. Київ : Грамота, 2019. 416 с.

3. Витвицька С. Українська література. Комплексна підготовка до зовнішнього незалежного оцінювання. Тернопіль : Видавництво «Підручники і посібники», 2019. 464 с.

4. Галич О. А., Назарець В. М., Васильєв Є. М. Теорія літератури : підручник. Київ : Либідь, 2008. 488 с.

V. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ, СТРУКТУРА ОЦІНКИ ТА ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ

Вступне випробування з української мови та літератури для вступників на навчання в НаУОА для здобуття ступеня бакалавра на основі повної загальної середньої освіти проводиться у тестовій формі з використанням комп'ютерної техніки та системи Moodle.

Бал вступного випробування визначається як сума балів, одержаних за вирішення 60 тестових завдань. Правильна відповідь за одне тестове завдання – 1 бал, неправильна – 0 балів.

Загальну оцінку за виконання завдань вступного випробування виставляє система Moodle за 12-бальною шкалою за заданою формулою, після чого автоматично переводить у 200-бальну шкалу відповідно до таблиці 1.

Таблиця 1

Переведення бала за виконання завдань вступного випробування, обрахованого за 12-бальною шкалою, у шкалу 100–200 балів

1	**100**
1,1	100
1,2	100
1,3	100
1,4	100
1,5	100
1,6	100
1,7	100
1,8	100
1,9	100
2	**100**
2,1	101
2,2	102
2,3	103
2,4	104
2,5	105
2,6	106
2,7	107
2,8	108
2,9	109
3	**110**
3,1	111
3,2	112
3,3	113
3,4	114
3,5	115
3,6	116
3,7	117
3,8	118

4	**120**
4,1	121
4,2	122
4,3	123
4,4	124
4,5	125
4,6	126
4,7	127
4,8	128
4,9	129
5	**130**
5,1	131
5,2	132
5,3	133
5,4	134
5,5	135
5,6	136
5,7	137
5,8	138
5,9	139
6	**140**
6,1	141
6,2	142
6,3	143
6,4	144
6,5	145
6,6	146
6,7	147
6,8	148

8	**160**
8,1	161
8,2	162
8,3	163
8,4	164
8,5	165
8,6	166
8,7	167
8,8	168
8,9	169
9	**170**
9,1	171
9,2	172
9,3	173
9,4	174
9,5	175
9,6	176
9,7	177
9,8	178
9,9	179
10	**180**
10,1	181
10,2	182
10,3	183
10,4	184
10,5	185
10,6	186
10,7	187
10,8	188

3,9	119

6,9	149
7	**150**
7,1	151
7,2	152
7,3	153
7,4	154
7,5	155
7,6	156
7,7	157
7,8	158
7,9	159

10,9	189
11	**190**
11,1	191
11,2	192
11,3	193
11,4	194
11,5	195
11,6	196
11,7	197
11,8	198
11,9	199
12	**200**

Вступник допускається до участі в конкурсі, якщо оцінка за виконання завдань вступного випробування становить 100 балів і більше за 200-бальною шкалою оцінювання.

Якщо результат складання вступного випробування вступника становить менше 100 балів, то він не допускається до участі у конкурсному відборі.

VI. ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Кожен абітурієнт під час складання фахового вступного випробування повинен дотримуватися моральних норм, правил етичної поведінки та принципів академічної доброчесності, а саме:

– самостійно виконувати завдання;

– не принижувати будь-яким чином гідність інших абітурієнтів, учасників освітнього процесу, запобігати таким діям з боку інших осіб;

– дотримуватися правил ділового етикету в поведінці та норм культури спілкування у комунікації з абітурієнтами, здобувачами вищої освіти, викладачами та співробітниками НаУОА;

– не використовувати телефон або гаджети під час проведення фахового вступного випробування;

– не використовувати службові або родинні зв'язки для отримання нечесної переваги.